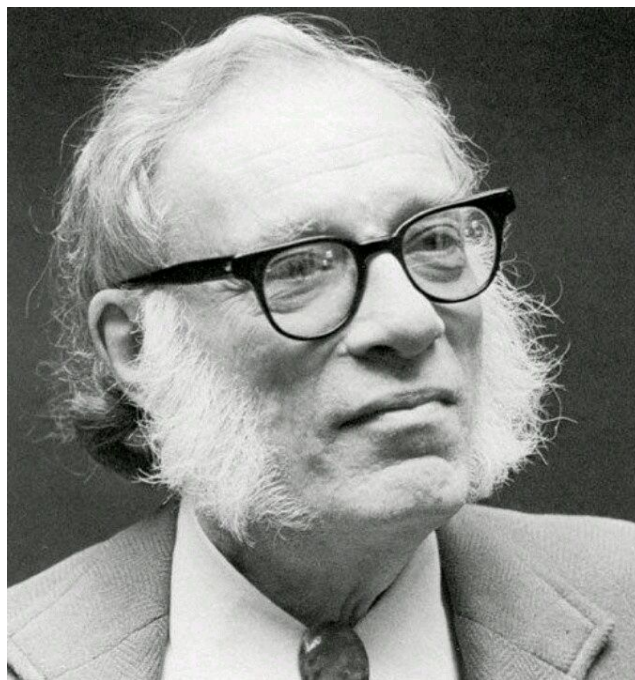

Universala homo de la 20-a jc.

Dediĉe al 100-jara datreveno de

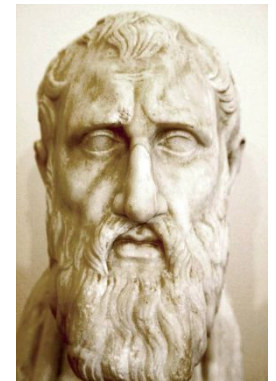
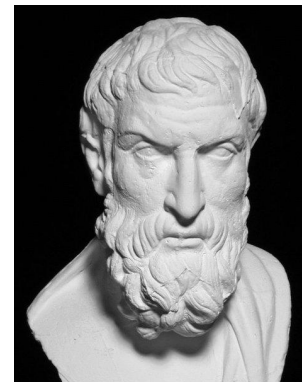
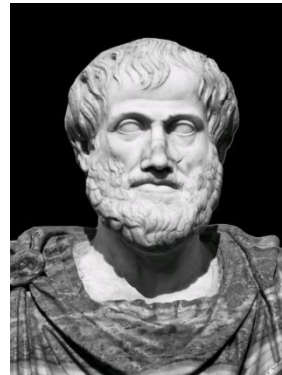
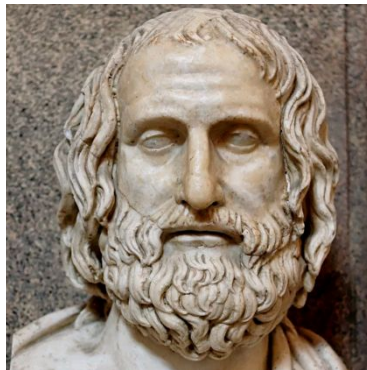
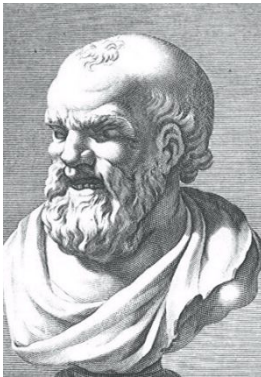
Isaak Asimov

Nikolao Gudskov, APERO-14, JerŜovo, februaro 2020

Universala personeco

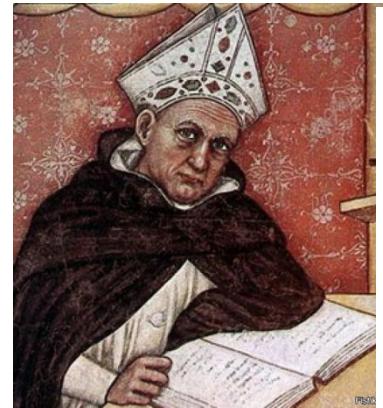
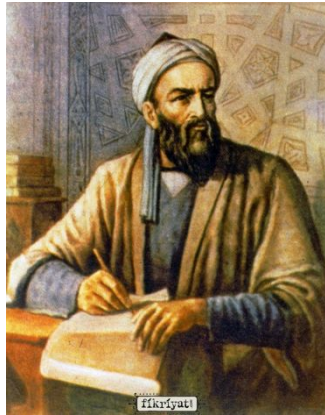
- Antikva epoko

Demokrito kaj Protagoro el Abdero, Aristotelo el Stagiro, Epikuro el Ateno, Zenono el Kitiono kaj aliaj okupiĝis pri tute diversaj esplorobjektoj ...

Universala personeco

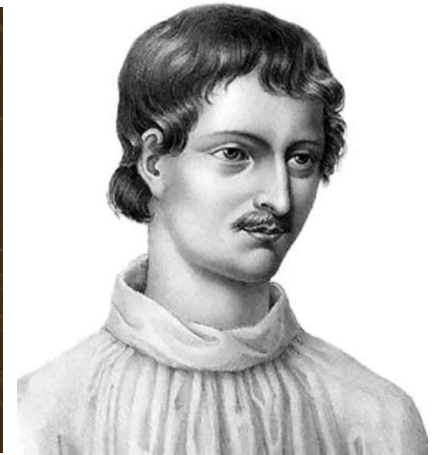
Mezepoko

Aviceno (Ibn Sina), Birunio (Al-Biruni), Omaro Ĥajamo,
Alberto la Granda, Roĝero Bakono...

Universala personeco

- **Renesanco**

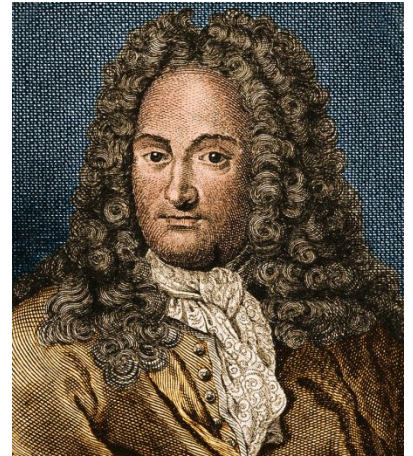

**Francesco Petrarca, Leonardo da Vinci,
Michelangelo Buonarroti, Giordano Bruno...**

Universala personeco

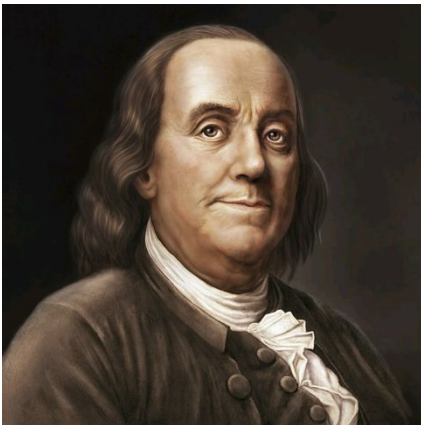
Komenco de la Nova Epoko

**Galileo Galilejo, Francisko Bakono, Renato Kartezio,
Gotfredo Vilhelmo Lejbnico...**

Universala personeco

Klerismo – enciklopediistoj

**Voltero, Dideroto, Golbaho, D' Alambert,
Franklino, Goethe, Lomonosov, Kantio...**

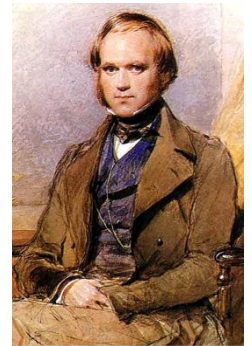
Universala personeco – ĉu ne plu?

Ekde la 19-a jc. oni ektaksis specialulojn. Estis ankaŭ poste homoj, elstaraj en kelkaj kampoj de la scienco kaj arto, sed oni kutime ne vidas ilin vere universalaj... Prefere oni konsideras aliajn okupojn de la homo, krom la ĉefa, “hobio” – violono de Einstein ks. Tamen jen aliaj ekzemploj:

Alexander von Humboldt – geografo-vojaĝanto, meteologo, zoologo, fizikisto, fondinto de biogeografio, aŭtoro de multvoluma verko “Kosmo”

Karolo Darvino – ne nur fondinto de la evolu-teorio, sed ankaŭ eminenta geologo, zoologo, botanikisto, planta fiziologo kaj brila verkisto (vojaĝo sur “Beagle”!)

Aleksandr Borodin – pli famas kiel komponisto, sed estis tre bona kemiisto, la unua ricevinta, interalie, fluor-organikajn substancojn. Kio el tio estis la ĉefa fako, kaj kio – hobio?

Isaak Asimov

(ĉe naskiĝo – Исаак Юдович Азимов)

Naskiĝis 02.01.1920 en vilaĝo Petroviĉi en Smolenska gubernio, Rusio

En 1923 kun la familio translokiĝis al Usono, ekde 1928 usona civitano

La gepatra lingvo – jida (la rusan li tute ne sciis), la ĉefa komunika lingvo ekde 1923 – la angla

Mortis 06.04.1992 en Nov-Jorko

La sferoj de agado

1. Biokemiisto. Ph.D. – 1949, universitata instruisto, ekde 1955 – docento. En 1958 ĉesas la unicersitatan laboron

La sferoj de agado

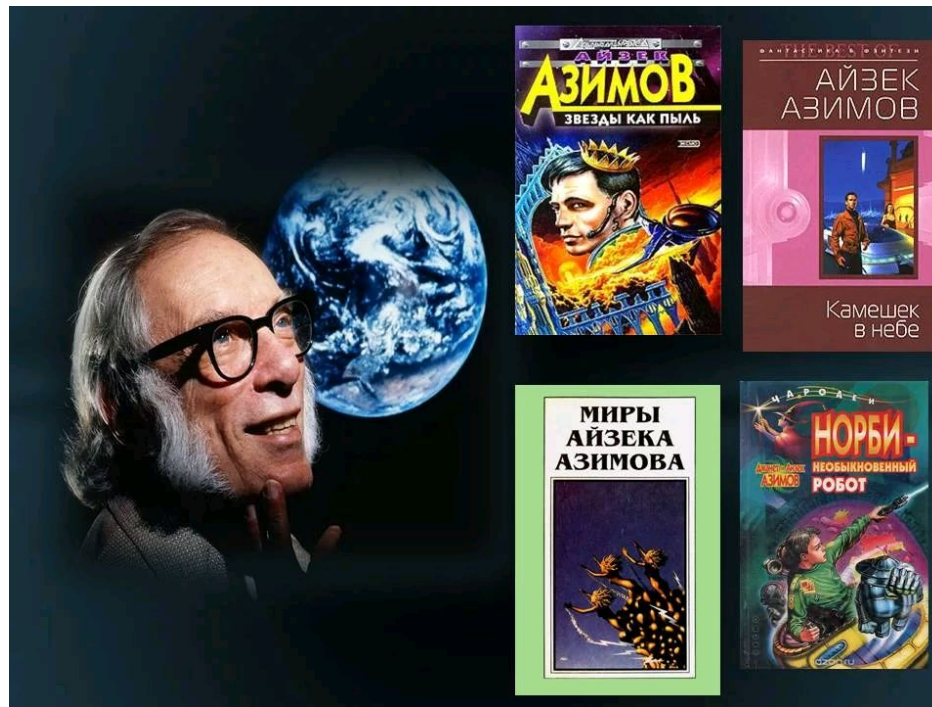
2. Beletristo – ekde 1939 ĝis la fino (kun preskaŭa interrompo en 1959-72).
Aperis ĉ. 180 beletraj libroj en diversaj ĝenroj:

2.1. Scienc-fantazio

2.2. Detektivaj rakontoj

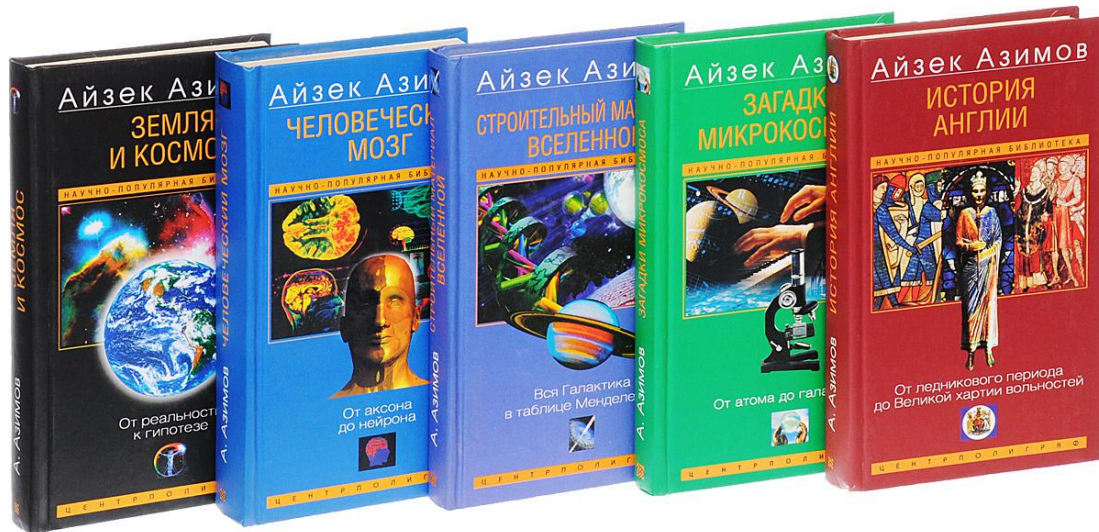
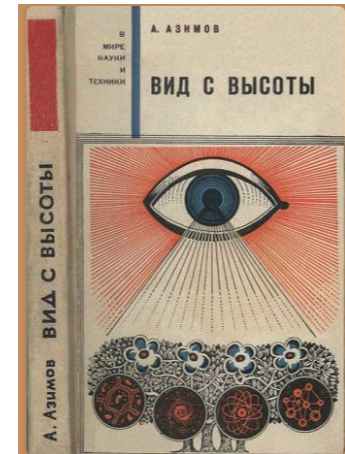
2.3. Satira poezio (limerikoj)

2.4. Aŭtobiografia prozo

La sferoj de agado

3. Scienc-populara verkisto ekde 1951 ĝis la fino – aperis ĉ. 300 libroj – pri:
  - 3.1. Biologio
  - 3.2. Kemio
  - 3.3. Matematiko
  - 3.4. Fiziko
  - 3.5. Astronomio
  - 3.6. Ĝeneralaj eseoj kaj kolektoj pri naturaj sciencoj
  - 3.7. Historio (plejparte antikva kaj mezepoka)
  - 3.8. Biblio (klarigo de la scienca vidpunkto)
  - 3.9. Literaturologio (pri Ŝekspiro, Miltono ka.)

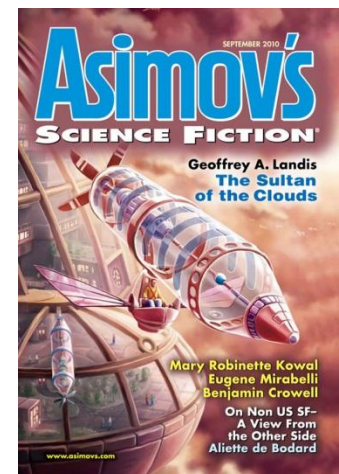
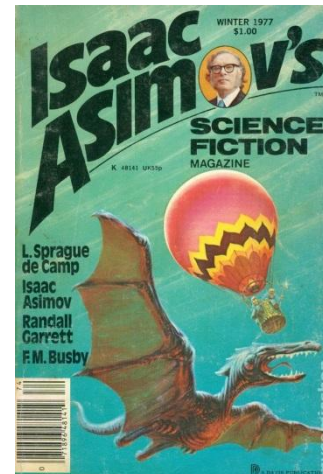
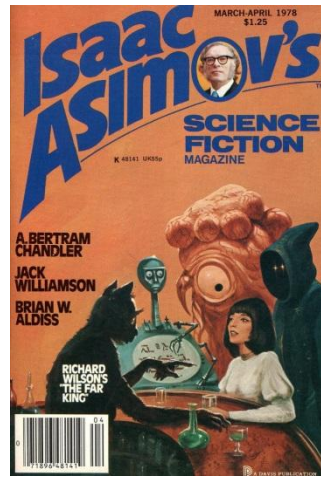
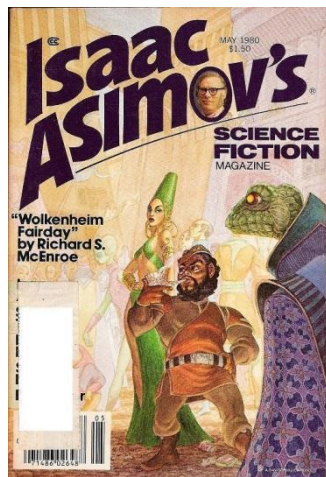
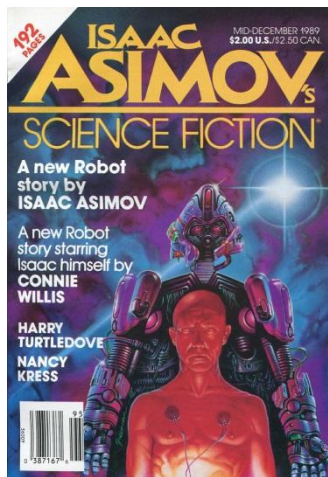
La sferoj de agado

4. Organiza laboro pri literaturo kaj batalo kontraŭ pseŭdoscienco

4.1. Kompilado de antologioj kaj kolektoj

4.2. Redaktado de revuo

4.3. Fondo de Komitato de skeptikaj esploroj (nekomerca organizo) en 1970-aj

Ĉefaj literaturaj premioj

Hugo:

1966 – la plej bona romanserio de ĉiuj tempoj: *Fondaĵo; Fondaĵo kaj Imperio; 2-a Fondaĵo;*

Hugo, kaj Nebula, kaj Locus:

1973 – la plej bona romano: *Mem la dioj*

Hugo, kaj Nebula, kaj Locus:

1977 – La plej bona mallonga novelo: *La dujarcenta homo*

Hugo, kaj Locus:

1983 – La plej bona romano: *La rando de Fondaĵo*

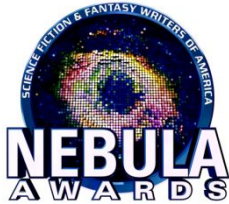
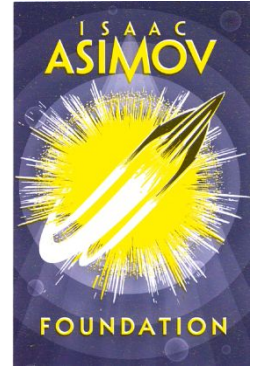
Locus:

1987 – la plej bona rakonto: *Sonĝoj de robotoj*

Hugo:

1992 – la plej bona mallonga novelo: *Oro*

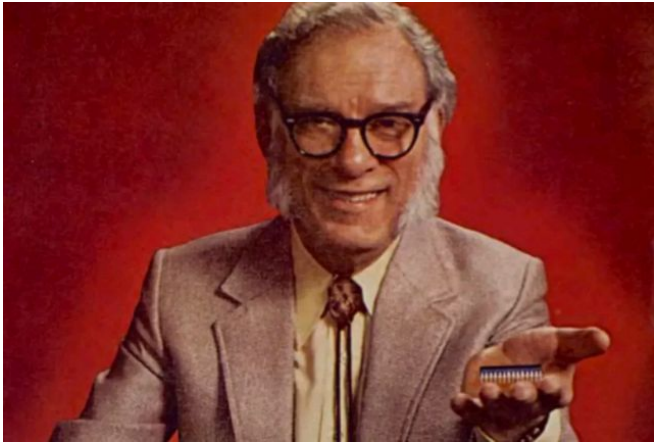
Krome, kiel la plej bonaj nefikciaj libroj, ricevis premiojn Hugo kaj Locus aŭtobiografio kaj libroj de memoraĵoj de Asimov en 1981 kaj 1995

Двухсотлетний человек

Айзек Азимов

Ĉuj geniuloj estas stranguloj...

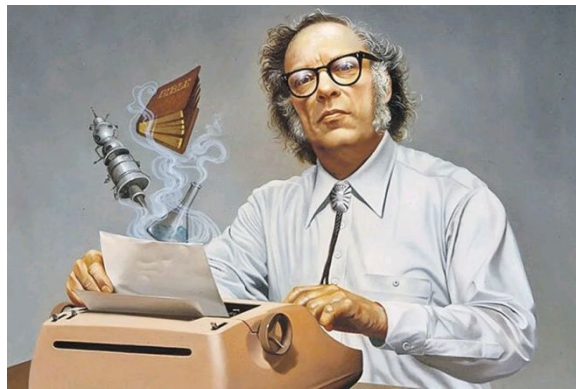
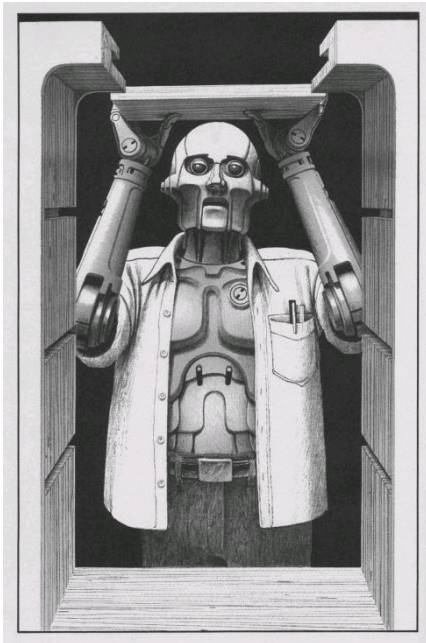
- **Asimov estis tre gaja kaj sprita... granda konanto kaj eminenta plenumanto de judaj anekdotoj – sed en liaj verkoj humuro aperas ne tro ofte**

Ĉuj geniuloj estas stranguloj...

- **Asimov multe verkis pri kosmaj vojaĝoj, sed mem ne ŝatis vojaĝi kaj neniam flugis per aviadiloj...**

Ĉuj geniuloj estas stranguloj...

- **Asimov verkis pro robotoj kaj grandaj komputiloj, do, estis populariganto de artefarita intelekto, sed nek antaŭvidis personajn komputilojn, nek uzis ilin, kiam ili aperis: siajn libroj ĝis la fino de la vivo li tajpis per malnova skribmaŝino...**